

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Blitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Beeskerek, Zapolya-utca 1
A hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	12
Negyedévre	—	—	6
Egy órára	—	—	2

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadják el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1900.

XXIX. évfolyam. 68. szám.

Péntek, március 23.

Az egységes nyelv.

Nagybeeskerek, március 23.

(F.) Az első koronás királyunk ugyanazt az elvet vallotta, hogy „unni linguae regnum fragile“, és úgy látszik ennek az elvnek annyira érvényt is szerzett, hogy még ma is érezzük hatását, de mi azt tartjuk, hogy ez az elv túlhaladott, elavult, amelynek 900 évvel ezelőtt lehetett talán, de ma nincs értéke, sőt ellenkezőleg inkább káros hatása van.

A mai állami kifejlődés és megerősödés teljesen a nemzeti konzolidáció alapjaira helyezkedik és így leghatásosabb eszközt bírja a nyelvben és illetőleg annak egységes voltában, amely az egytűvé tartozásnak a vérségi kötelék után a legerősebb összekötő kapcsa. Önként érthető tehát, hogy a magyar államnak föltétlenül kell arra törekednie, hogy a magyar nyelvet minél több állampolgára megtanulja és tudja, ami azonban éppen nem sérti senkinek esetleges egyéb nemzetiségét.

Bizonyosága ennek, hogy bár Magyarországon évről-évre növekedik — noha nem éppen rohamos arányban — a magyarul tudók száma, a más nemzetiségűek sem fogynak.

Az állami nyelv tudásának kiterjesztése egyik sarktétele tehát a közoktatási politikának, amely a — sajnos — jelenleg betegen a távolban időző Wlassics Gyula kultuszminiszter tevékenységében igen jelentős eredményekben domborodik ki. Az ő fáradságtalan és agilis működése óta a magyar nyelv kiterjesztése, valamint általában a nemzeti kultúra érdekeinek érvényesülése igen jelentékeny tért hódított. Természetes, hogy e tekintetben még koránt sincs minden elérve és még sok tenni való van hátra, de annyi bizonyos, hogy a haladás folytonos és öröndetes mértékben emelkedő.

Wlassics Gyula a közoktatás minden

ágában oly jelentékeny reformokat alkotott, hogy az emberi foglalkozás minden ágában mindinkább érezhetővé válik a közoktatási intézmények kulturális és hazafias missziója ami természetesen messzemenő hatással leszen az egész ország nyelvi és kulturális viszonyaira.

Tárcája költségvetésének tárgyalásakor sajnosan nélkülözzük Wlassics Gyulát és őszintén óhajtuk, hogy mielőbb fölépítve visszatérhessen sikeres működését folytatni.

A honvédelmi minisztérium működése. Két hatalmas kötet jelent meg a honvédelmi minisztérium működéséről az 1891—1898. évben. Ez a nagyszabású és igen érdekes munka folytatását képezi az 1891. évben közrebocsátott jelentésnek a magyar királyi honvédelmi minisztérium működéséről az 1877—1890. évben. Ez az időszak, melyet ez a két kötet fellel, a honvédség belterjes fejlődésére, ennek biztosítására új, rég nélkülözött intézmények létesítése következtében nem kevésbé fontos s hasonlóképpen korszakot alkot, mint amaz időszak, a melyre az előbbi jelentés vonatkozik. E jelentés nem csak híven tünteti fel a honvédelmi minisztérium működését, hanem egyúttal teljes képet nyújt a honvédség állapotáról és fejlettségéről.

A villamos mű vezetője.

Nagybeeskerek, március 23.

A tegnapi nap vörös betűkkel leszen feljegyzendő a városi parlamentek történetében: A nagybeeskerei városi képviselőtestület az első, melynek kebelében a kisebbség rendszeres, és tegyük hozzá, jól szervezett obstrukcióval akadályozta meg a többség akaratainak érvényesülését.

Történt pedig a dolog ilyenképen: A képviselőtestület régebben elhatározta, hogy a városi villamű élére vezetőt állít 2400 frt fizetéssel, 5% tantiémmel és egyéb járulékokkal. Erre az állásra 40 pályázó jelentkezett, a villamos bizottság pedig megette azt a tréfát, hogy a 40-ből egyet, mond és ird egyet jelölt ki, Stark Zsigmond személyében.

A képviselőtestület azonban nem hajolt meg minden további nélkül a villamos bizottság akarata előtt, hanem annak a nézetnek adott

kifejezést, hogy egyből nem lehet választani. A villamos urak arra támaszkodtak, hogy Starknak van legjobb kvalifikációja, diplomás mérnök, elektrotechnikus stb. Ezzel szemben egy tekintélyes párt azzal érvelt, hogy Starknak nincs prakszisa, ellenben Beck Gyula négy évig vezette a szabadkai villamművet s itt minálunk nem az a kérdés, hogy kinek van több diplomája, hanem ki válik be a prakszisban.

S a helyett, hogy leszavaztak volna arra, vajjon ki legyen a villammű vezetője, mely célból nézetünk szerint a közgyűlést egybehívták, a képviselő urak 3 órától 1/2 ig a leghatékonyabb indítványokat terjesztették elő. Mindjárt elsőnek azzal kezdtek: vajjon diplomás embernek kell-e lennie a villammű vezetőjének vagy sem? A közgyűlés 40 szavazattal 24 ellenében kimondta, hogy nem. A Stark-párt — mert minek azzal titkolózni, hogy itt nem elvekről, hanem Stark és Beckről volt szó — látván, hogy hívei kisebbségben vannak, egymásután tett indítványokat. Az egyik például azt indítványozta, hogy Becknek — ki maga is megelégszik 1800 frt fizetéssel, de 10% ot kér a tiszta jövedelemből — csak 1600, a másik, hogy 1400 frt adassék. Egy harmadik elmondta a villammű történetét, ugyanazt ismételve a negyedik szerb nyelven, erre azután indítványt tett egy ellenpárti, hogy a vitát zárja be az elnök, ami természetesen óriási lármát és ellentmondást vont maga után.

Öt óra tájban a pohár vízben csinált vihar oly mérveket öltött, hogy a polgármester — ki ezuttal nem éppen szerencsés kezű elnöknek bizonyult — kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. 10 perc múlva ujult erővel fogtak a képviselő urak az obstrukcióhoz, még pedig célszerű beosztással, órával a kezükben.

Indítványt indítvány követett, s valameny nyihez a névszerinti szavazást kérte 10 aláíró. Ez a kedélyesség 1/2 ig tartott, amikor a polgármester többek kívánságára az ülést mára halasztotta.

Ma természetesen már nyugodtabbak voltak a kedélyek, de hogy Stark vagy Beck lesz-e a

A „TORONTÁL“ tárcája.

A gabonaszem.

(Mese.)

Egy árok partján gyermekek játszadoztak. Az egyik közülök észrevett valamit, buzaszemhez hasonlót, de majd oly nagy volt, mint egy tyuktojás. A gyermekek élénk csodálattal szemléltek a szokatlan dolgot. Egy arra menő ember néhány képért megvette és bevitte mint ritkaságot a cárnak.

A cár összehívatta a tudósokat: vizsgálják meg, gabonaszem-e vagy tojás? Hiába vizsgálták nagyítókkal, mindenféle műszerekkel, mikroszkoppal — nem tudták megmondani. Kitétek az ablak párkányára. A tyukok köréje seregltek, csőreikkel felhasogatták — és ekkor lett csak nyilvánvalóvá, hogy tényleg buzaszem. A cár elcsodálkozott és kérdést intézett a tudósokhoz e buzaszem rendkívüli nagysága és szépsége tárgyában.

A tudósok nem tudták megmagyarázni.

— Kegyelmes cár — csak a földmivelő parasztnép tudna tán felvilágosítással szolgálni.

Egy mankón járó, öreg, fehérszakállas parasztot hoztak a cár elé. Nagyot hallott, szeméi gyengéik, fogai rég kiesvék. Megtapogatta a buzaszemet és kezeiben méregette.

— Atyuskám, láttál-e már ilyen buzaszemet? Emiédkszel arra, hogy ily szemeket vetettek volna valaha és hogy ily buzaszemeket termelt volna a kalász?

Az öreg alig értette a cárt — oly süket volt már szegény.

— Ily buzaszemet még sohasem láttam, nem is igen arattak olyant — atyám tán többet tudna mondani.

A cár magához rendelte apját! Ez már csak egy mankón járt, szakálla sem volt olyan ősz, szeméi sem a legrosszabbak. Figyelmesen megtekintette a buzaszemet.

— Láttál-e már valaha ily buzaszemet. Mezőtőkön termett csak egyszer is ilyen? Vagy vetettél olyat tán?

— Nem — mondá az öreg — nem láttam, de nem is vethettem soha ily buzaszemeket. Az én időmben még egyáltalán nem ismerték a pénzt sem. Mindenki saját terméséből táplálta magát — a kinek még nem volt termése, annak adtunk. De akkor so voltak ily óriási buzaszemek. Atyám beszélt ugyan nekem olyasmiről — őt kéne tán megkérdezni.

Elhívták az apját. Mankó nélkül járt, egyenesen és délcegen, szemé fénylet, hangja érces volt, szakálla még épen nem ősz. A cár megmutatta neki a buzaszemet. Az öreg kezébe vette és sokáig vizsgálta.

— Mennyi ideje annak, hogy nem láttál ilyent?

Az öreg még mindig behatóan vizsgálta a buzaszemet, majd szájához vitta és egy keveset leharapva belőle, megízlelte.

— Igen ez az, reá ismerek — szölt.

— Tehát ismered e termést? Hol terem és mely időszakban?

— Midőn még ifjú valék, nem is volt más gabonánk, mint ilyen. Ebből készítettük minden napi kenyereinket.

— És hogy vettétek tán?
Az öreg elmosolyodott — ifjúkora jutott eszébe.

— Régen sem ismerték e bűnös szokást: gabonát venni, vagy gabonát eladni. Pénz sem volt, mindenkinek annyi kenyere volt, a mennyi kellett.

— Atyuskám, hol feküdtek földjeid, hol volt szántód?

— Az én szántóm, oh hatalmas császár, az anyaföld volt, melyet az Isten nekünk mindnyájunknak adott, hogy azt műveljük. A föld az én időmben senki sem volt — mindnyájunk tulajdonát képezte.

Mindenki annyit művelt meg, a mennyire az életben szükség volt és az én szántóm az anyaföld azon része volt, a melyet én megműveltem. Senki sem mondta: ez az én tulajdonom, ez a tied, ez az enyém, ez a másiké. A mink volt, azzal meg voltunk elégedve.

— Mondd csak öreg — folytatá a cár — miért oly kicsinyek mai nap a buzaszemek és miért voltak régente oly nagyok? Hát az miért van, hogy unokád két mankón jár, fiad csak egyen és még te erős vagy és egészséges — jól lehet idősebb vagy fiad és unokádnl; azok mégis összeestek, koravének, betegek? A te szemed erős és jó, fogaid is mind megvannak.

— Mindennek meg van a maga oka. Mai napság, az embereket megemésztí a vágy, mely velök oly dolgokat kívánat meg, mi másé és a mire alig van szükségük. Az emberek irigyek és féltékenyek egymásra. En azonban Isten iránti szeretet félelemben nőtem fel, csak azt birtam, a mit munkámmal kerestem és sohse kívántam másnak marháját, földjét és feleségét.

Gróf Tolstói Leó.

vívát, azt lapunk zártakor hál' istenek mégis közölhetjük olvasóinkkal, 73 szavazattal 29 ellenében Beck Gyulát választotta meg a képviselőtestület. Az egész dologban pedig mégis van valami, aminek örülünk, s ez az, hogy két jelölt is akadt, aki erre az állásra alkalmas, s akármelyiket választja meg a képviselőtestület, jól fog vele járni a város. Mi nem csinálunk személyi politikát, hanem azt kívánjuk, hogy a többség megtalálja legyen azt, aki a két jó közül a jobbik.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5^{1/2} óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad.

Május 14. Tavasz közgyűlés.

Miramárban.

Nászünnepe készül Miramárban Titokba, csendbe' . . .
Régi regék tündérvilága
Jut az eszembe:
Aranyruhájú, szép királylány
A trónt megünne —
Deli pástornak nyujtva karját,
Még hosszú utra . . .

Megcsendül halkan egy kápolna
Hívó harangja,
Szerelmes szívek titkos nyelvén
Beszél a hangja.
Nászéjszakára puha pázsit
Ugy hív, esengve . . .
Nászünnepe készül Miramárban
Titokba, csendbe' . . .

Felöltöztött a szép menyasszony
Az esküvőre.
Galambszinü, selyem ruhája
Aranyal szöve.
A fályolt is feltűzi szépen
Aranyhajára
S arcát befödve lágy selyemmel,
Igy szól magába':

Még csak tündöklő diadémom
Teszem föl épen —
Es nemsokára ég az ajkam
Csókok tűzében . . .
S míg a harang nászadalra csendül
Ezüstös hangon:
Eltemetem kacagva, vigan
Királyi rangom! . . .

Gara Ákos.

— A miramarei esküvő. Stefánia özvegy trónörökösne' tegnap esküdtött Miramareban örök hűséget gróf Lónyay Elemérnek. Mayer püspök nagy asszisztenciával végezte az esketés szertartását; körülötte voltak Fischer bécsi udvari káplán, Zykovich trieszti püspöki titkár és Stracinar plébános, a miramarei kastély kápolnájának adminisztrátora. Mayer püspök rövid beszédet intézett a mátkapárhoz. Beszédében különösen azt emelte ki, hogy ezt a frigyet a szerelem kötötte meg, a mi legjobban biztosítja, hogy ezt a házasságot mindenkor zavartalan boldogság fogja övezni. Az özvegy trónörökösne' nagyon meg volt hatva és sokáig küzdött lelki izgalmával, de aztán összeszedte magát s a püspök kérdésére érthetően mondta az igen szót, sőt hangjából örömet és boldogságot lehetett ki-venni. Az esketés szertartása után mise következett. Egy óraker a kastélyban ebéd volt a meghívott vendégek tiszteletére. Az új pár még néhány napig Miramareban marad, azután valószínűleg a Rivierára utazik. A kastélyt az egész idő alatt, a míg az új pár Miramareban lesz, szigorúan őrzik.

— Az új pénzügyigazgató. A pénzügyminiszter folyó évi március hó 12-én 641. sz. a. kelt rendeletével Braun Vilmos pénzügyi tanácsost a nagybecskereki kir. pénzügyigazgatói teendőktől felmentette s mint már megirtuk, ugyanilyen számu leiratával közölte, hogy császári és apostoli királyi Felsége Budapesten folyó évi február 23-án kelt legfelső elhatározásával Tóth István min. titkár, a kir. tanácsosi cím díjmentes adományozásával legkegyelmesebben nagybecskereki kir. pénzügyigazgatóvá méltóztatott kinevezni.

— Változás a csanádi klerusban. A megyés püspök Babinszky József dr. szegedi hittanárt Új Panátra plébánosra és Sulyok Istvánt, a csanádi theologia spirituálisát a szegények védőjévé nevezte ki. Babinszky József helyébe Varga Gábor dr. szegedi hitoktató lépett hittanárnak és utóbbi helyébe Várady Gyula szegedi segédlelkész. Witálszky Agost új panáti segédlelkész Szeged Belvárosba disponáltatott és Schüle János segédlelkész N. Szt. Miklósrá, a beteg Kun Lajos dr. esperes-plébános mellé kiegészítő káplánnak.

— Ügyészégi megbízott. Az igazságügyminiszter Molnár Arpád nagyikindai ügyész-séghez beosztott aljegyzőt az ugyanazon ügyész-ségi kerületbe ügyész-ségi megbízottal rendelte ki.

— Segédjegyző-választás. Mokrinban a mult héten megtartott községi választás alkalmával Drimba Kálmán volt nagykomlósi segédjegyzőt választották meg községi segédjegyzővé.

— Kiténtett lelkészek. A megyés püspök három csanádi papot tüntetett ki a piros cingulusal: Blaskovics Ferenc orsz. képviselőt, Magyary Pált, az új plébánost és Kováts Sándor dr.-t, theol. tanárt, a kiket püspöki szentszéki ülnökökké nevezett ki. Az új szentszéki ülnökök tegnap Pacha Agost utjonnan kinevezett szentszéki jegyzővel Németh József fölsz. püspök, nagyprépost kezébe letették az esküt.

— Gyárak vizsgálata. Réthy Menotti szegedi kir. kerületi iparfelügyelő tegnap sorra látogatta a nagybecskereki gyártelepeket, mindent szakszertűen megvizsgált, és miután sehol semmi kifogásolni valója nem akadt, tovább utazott.

— Halálozások 1899. évben. Báró Pachten kirch Oszkár anyakönyvvezető most készült el a mult évi halálozások statisztikájával, a melyet a következőkben bocsátott rendelkezésünkre: Az elmúlt év folyamán bejegyeztetett 861 haláleset, mely számban azonban a közkórházban elhalt 53 idegen, 2 külföldön történt elhalálozás és a 12 halva születés is befoglaltatik; ezek levonásával a tényleges veszteség 794 lélek, vagyis minden 1000 lakosra 32,6, míg a szaporodás 40,2 volt.

Nemük szerint megkülönböztetve meghalt:
férfi 478 = 55,5%, született 510 = 52%
nő 383 = 44,5% " 470 = 48%

Az elhunytak életkorát tekintetbe véve, meghalt:

1 éven aluli	209	vagyis	24,3%
1—10 éves volt	204	"	23,7%
10—20 " "	55	"	6,4%
20—30 " "	66	"	7,6%
30—40 " "	66	"	7,6%
40—50 " "	57	"	6,6%
50—60 " "	60	"	6,9%
60—70 " "	71	"	8,3%
70 éven felüli	45	"	5,3%
80 " "	12	"	1,4%
90 " "	4	"	0,5%
Halva született	12	"	1,4%
Egy 100 on felüli.			

Vallásuk szerint megkülönböztetve:

Római katolikus	elhunyt	464	lélek = 53,9%
" "	született	588	" = 60 %
Görög keleti	elhunyt	325	" = 37,9%
" "	született	316	" = 32,3%
Izraelita	elhunyt	33	" = 3,8%
" "	született	30	" = 3,1%
Agostai evang.	elhunyt	21	" = 2,5%
" "	született	27	" = 2,8%
Evang. református	elhunyt	15	" = 1,3%
" "	született	16	" = 1,6%
Egyéb	elhunyt	3	" = 0,5%
" "	született	3	" = 0,4%

Az elhunytak, illetve szüleiknek foglalkozását osztályozva látjuk, hogy a halottak között van:
412 vagyis 47,9% munkás, napszámos, (született 439 = 44,8%)
150 vagyis 17,4% földmives (született 205 = 20,9%)
246 vagyis 28,6% kereskedő és iparos (született 266 = 27,1%)
53 vagyis 6,1% az értelmi osztályból (született 70 = 7,2%)

— Baleset. Krunity Szvetozár 14 éves lakatos inas, aki Winger Ferencnél áll alkalmazásban, tegnap dolgát végezte az udvaron. A nagy szélutvás következtében egy vascsigaszor leestt éppen akkor, midőn a fiu alatta dolgozott, minek következtében fején sérüléseket szenvedett. Beszállították a kórházba.

— A tanítónők szabadságideje. Nagypontosságú, humanus rendeletet bocsátott ki a közoktatásügyi kormányzat. Családi körülmények folytán szabadságolt állami tanítónők az eddigi uzus szerint helyettesítésük ideje alatt csak fizetésük felét kapták. A miniszterium mérlegelve azt a körülményt, hogy éppen ebben az időben annélkül is súlyos anyagi feladatok várokoznak rájuk, rendeletet bocsátott ki, hogy a helyettesítés költségei ezentul teljesen a tárca költségére essenek.

— Tavasz? A mindentudó kalendárium március hó 21-ére teszi a tavasz kezdetét. Ez az ugynevezett hivatalos tavasz, melynek előbb a világ minden kincseért se szabad beköszöntenie. Előtte néhány nappal lehet olyan idő, mely tavasz végének is beillik, — de ez még korántsem tavasz. Lombátort ölthetnek a fák, vékony batiszt ruháskát az asszonyok, — mindhiába, a kalendárium — csinálólósök megfordulnának a sirjukban, ha hallanák, hogy ráfogjuk: Imhol, emberek most kezdődik a tavasz. Az iskola udvarán pitykézhatnak a gyermekek, hajthatnak karikat, dobhatnak labdát a kergethetik spárgával a csigát, ez még mind nem tavasz. A szerkesztői üzenetek rovata megtehetik a következő jegyzék-váltásokkal:

— Ugyan, ugyan hova gondolt ön, hogy tavaszról döngicsél? Mi csak salátául szeretjük a zöldséget.

— Ne kornyikáljon az ur a kikeletről, inkább örüljön neki, hogy itt van.

— Hogy az ibolyák tavasszal nyílnak, tudjuk; de hogy ön is tudja, azon fölöttébb csodálkoznak . . . stbbi . . .

Szó, a mi szó, még ezek a jegyzék-váltások sem jelentenek tavaszt. Hanem hogyha március 21-ke beüt, — az már aztán tavasz. A kalendáriumot azonban az utóbbi években nagy előszeretettel cáfolgatja az időjárás s még mindig lehetnek reményeinek tavasz hangulatot rontó kemény napokra. Egyelőre tehát nem sietünk himnuszt zengeni a kalendárium tavaszának, csupán konstatáljuk, hogy szerdától kezdve egész bátran lehet hivatkozni a tavaszra, — még ha félméteres hóesés lenne is. Hivatkozhatik minden rendű és rangu honpolgár, hivatkozhatnak még a lírai poeták is. Ez utóbbiak azonban az eredmény legkisebb reménye nélkül . . .

— A gazdaközönségnek. Az impregnált csillagjegyű takarmányrépa magvakat sokszor hasmitják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők gyakran csak néhány zsák impregnált csillagjegyű répamagot rendelnek és ha ez elkelt, akkor mindenféle csekélyebb értékű magot árusítanak csillagjegyű elátott zsákokból, hogy ez által elhitessék, hogy a zsákokban impregnált takarmányrépa magvak foglaltatnak. Szükségesnek tartjuk a gazdaközönséget figyelmeztetni, miszerint a valódi csillagjegyű impregnált takarmányrépamagvak, melyek különösen az által tűnnek ki, hogy csirázási energiájuk erős, gyors kikelésük erőteljes, csirázó képességük magas, továbbá a fajtáknak a fajazonosság, a magvak legmondosabb tisztítása és a meglepő nagy termés által, kizárólag egyedül Mauthner Ödön csász. és kir. udvari szállító magkereskedő cégnél Budapesten kaphatók. A praktikus gazda a magvak vásárlásánál ne a legolcsóbb, hanem azon vetőmagnak adjon előnyt, amely a nagy és biztos haszon elérhetésére a legtöbb módot és legnagyobb garanciát nyújtja.

— Nem müle, ság füle. Tipikus alakja az utcáknak, Zapletál János ablakos tót állított be ma reggel az alkapitányhoz, hogy előadja panaszát. Egy kis csomagot szorongatott kezében és előre tartotta, mintha csak jelezni akarta volna, hogy arról fog szólni, ami a csomagban leledzik. A kapitány kérdi tőle, hogy mi van a csomagban, talán valami tülemüle? — Mire a Jano keresetlen humorral azt válaszolja:

— Nem müle, ság füle.

A dolog eredete pedig az, hogy az ablakos a honvéd utcai iparösszállóban, ahol rendszeren a padláson szokta kipihenni napi fáradaimat, pórul járt. Vidám legények hajba, illetve fülebe kaptak vele, aminek a következménye lett, hogy a Jano füle leszakadt a helyéről. A fület azóta helyére drótozták a doktorok, most azokat a facér legényeket kell még előkeresni, akik részeseek a Janó hallószerve eltávolításában. Egyébiránt a Janónak semmi baja, ma is csak oly vigan kiabálja a „Fenster machen“-t, mint egyébkor, csupán a füle van felkötve.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Péntek: Gésák.
Szombat: Asszony regiment.

* Hamlet. Menni, vagy nem menni! Ezt hajtogatta tegnap a közönség s nagy része a „nem menni“ mellett foglalt állást, úgy hogy a dán királyfi története üres ház előtt került színre. Azok a kevesek aztán, a kik érdemesnek tartják még a klasszikusokat arra, hogy ne csak lelkesejdenek rajtuk, hanem meg is nézzék, — szintén a fenti variációt hajtogatták. Mert nemcsak a színészre nézve kényelmellen az üres ház, hanem a közönségre is.

Nem keressük már az okát ennek a nem-bánomságnak, hiszen ugysem lehet rajta segíteni, legkevésbé jó szóval. Szalkay végtére is dicséretet érdemel, a miért Shakespearenek is szentel egy estét — a saját zsebe rovására; de ilyen körülmények között senki sem vetheti majd a szemére, hogy kasszadarabok után futkos, ha okulva a tapasztaltakon, belátja a jóakarát eredménytelenségét s a Vig és Magyar-színházak műsorához fordul.

A tegnapi jó előadás megérdemelte volna azt a közönséget, a mely mindenkor kitart a léhaságok mellett. A címszerepben Kalmár Gyula, a társulat talentumos hősszerelmese mutatta be egyik legkitünőbb alakítását. Helyes felfogás, tisztult fogalom, a legkisebb részeknek is megértése jellemzik játékát. Mellette még Holéczy Ilona, Breznay Anna, Déri Béla, Kovács Sándor, Krémer Sándor iparkodtak az összhangot jó játékkal emelni.

* Asszonyregiment. Elvezetes estéje lesz holnap a színházlátogató közönségnek. A Magyar Színház egyik legújabb darabja, az Asszonyregiment kerül színre, a mely egyesíti magában mindazokat az eszközöket, melyekkel ki lehet elégtetni a folyton frissesség és modernség után áhító közönségét. A szép kiállításához járul még Rosenzweig fülbemászó muzsikája, úgy hogy a szezon egyik legérdekesebb darabját látjuk holnap.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 23 án.

Budapest, március 23. (A „Torontai“ eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén folytatta az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalását. Első szónok Barta Ödön volt, utána Nagy Mihály fejtegette nézeteit.

Ünnepelt főpolgármester.

Budapest, márc 23. (A „Torontai“ ered. táv.) Márkus József, Budapest főpolgármesterének huszonöt éves szolgálati jubileuma alkalmából ma a főváros tanácsa díszes átíratot nyújtott át.

Elhunyt nagyiparos.

Budapest, márc. 23. (A „Torontai“ ered. táv.) Pécsről telegrafálják, hogy Zsolnay Vilmos nagyiparos, Pécs város díszpolgára és számos rendjel tulajdonosa, ma meghalt. Majolika-gyárának üzemét a családja fogja folytatni.

Elhunyt képviselő.

Budapest, márc. 23. (A „Torontai“ ered. táv.) Dumba, a bécsi Reichsrath tagja s a szabadelvű párt egyik vezére ma Budapesten sógorának, Joánovics képviselőnek lakásán szívizéhdés következtében meghalt.

Gyilkos kocsislegény.

Budapest, márc. 23. (A „Torontai“ ered. táv.) A budapesti esküdtsek ma ismét gyilkosságot tárgyal. Ezuttal a vádlott Ujfalusy István kocsislegény, a ki agyonverte szeretőjét, mikor ráunt.

Kirabolt pénztár.

Budapest, február 23. (A „Torontai“ eredeti távirata.) Karánsebesről jelentik, hogy az ottani vagyonközösségi pénztárba az éjjel ismeretlen tettesek betörték s elraboltak 28,000 koronát.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900. március 23.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései.

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		kilos	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	6	76	7.80	74	7.80	7.95
Tiszavidéki	76	7.45	7.65	80	7.85	8.10
Pestvidéki	76	7.25	7.45	80	7.85	8.—
Bácskai	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilos	
			70-72	6.25 6.35
Árpa	„	másodrendű	6.10	6.20
		takarmány	60-62	5.65 5.70
„	„	égetni való	62-64	5.45 5.55
		sőrfőzésre való	64-66	0.— 0.—
Zab	„	„	39-41	5.35 5.45
		„	„	5.25 5.45
Tengeri	ó	bánsági	0.—	0.—
„	„	másnemű	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, márc 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Buzában a kínálat jó, vétekedv lanyha, az árak szilárdak.

Köttetett:

Buza 1900 áprilisra	7.53-7.54
Buza 1900. szept-re	7.74-7.75
Rozs áprilisra	6.35-6.36
Zab áprilisra	4.95-4.96
Tengeri 1900. májusra	5.34-5.35

KÖZGAZDASÁG.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén f. évi március 17 től március 23 ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Fiedler Ferdinand, Antal, István és Lipót 6 hold 800 □-ól szántóföldjét megvette Weiserschan János és Erzsébet 3110 koronáért.

Annau Mátyás és Anna 1611. öi. sz. házat megvette Bayer Ignác 1400 koronáért. Dobraba Tima 500 □-ól szérűskertjét megvette Varga István és neje Julianna 1400 koronáért.

Keller Kálmán és Anna 2492. öi. sz. házat megvette Probst Károly és Erzsébet.

Vladul Joca 1827 öi. sz. házat megvette Szuvaidzin Lajosné szül. Gasparits Mária 1510 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztették a Nagybecskereken, 1900. évi március hó 23-án megtartott hetivásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.— korona
kétszeres	„	6.60
rozs	„	5.—
árpa	„	5.50
zab	„	5.10
kusorica	„	2.80
széna I.	„	2.50
„ II.	„	1.50
szalma I.	„	1.—
„ II.	„	3.20
burgonya	„	— .96
marhahús I.	1 kilogramm	— .88
„ II.	„	1.04
zsir	„	„

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, péntek, 1900. március 23 án:

Szalóczy Irén felléptével. Leszállított helyárrakkal:

Gésák

vagy: Egy japáni theaház története.

Angol-japáni operette 3 felv. Irta: O'Venhall. Fordították: Fay J. B. és Makay E. Zenéjét szerze: John Sidaey.

S z e m é l y e k:

Regina'd Fairfae, hajó- hadnagy	Tisztek a	Szentmiklóssy B.
Bronville	„Teknós	Csillag Benő
Conningham	„békán.	Virágh Ferenc
Stanley	„	Márkus Ödön
Vun Hi, theaház tulajdonos	„	Kovács Sándor
Imári mári, kormányzó	„	Szepessy Gusztáv
Mimóza, theaházi énekesnő	„	Réthy Lina
Aranyvirág	„	Erdei Boriska
Bimbó	„	Besenyei N.
Aranyhárfa	Gésák	Arday Vima
Ibolyácska	„	Zamory Irma
Juliette, francia leány	„	Palfi Mariska
Nani	„	Deéry Béláné
Tekmini, rendőr	„	Csillag Benő
Ladi Constance	„	Borsitzky Ilona
Mari Worthington	„	Bereznay Anna
Molly Seamore	„	Szalóczy Irén
Katana, japáni tüztiszt	„	Sz. Nagy Imre

Japánok, árverezők, theás leányok.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap szombaton, március 24-én itt először:
Asszony regiment. (Nagy operette.)

— Tűz. Tegnap délután 5 óra tájban Schubert János német-utcai bérkocsis istálló-jában az alomszalma kigyulladt. A gyorsan értesített tűzoltóság először is a lovakat vezette ki az istállóból, azután a tüzet nyomta el, mielőtt nagyobb baj lehetett volna.

— Elveszett. Tegnap este az Arpad-utcától a Mercy utcáig terjedő uton egy fél pár ezüst foglalatú gyémánt fülbevaló elveszett. A megtaláló illő jutalomban részesül a rendőrségnél, ha átadja.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasság: Bencsik Ferenc, rk. béres és Bán Mária ev. ref. — Kontér Gergely, rk. földmives és Krecson Julianna, rk.

Született: Sötét Balázs, rk. napszámos, fia. — Hermann János, rk. vasuti pályőr, leánya. — Hajós József, rk. kőműves segéd, leánya. — Radu Sarolta, gk. cigány, leánya. — Bohrer István, rk. szücs, leánya. — Vuin Tivadar, gk. napszámos, leánya. — Schwartz György, rk. napszámos, fia. — Brankov Szvetozár, gk. napszámos, fia. — Veliszavlyev István, gk. napszámos, leánya. — Borbély János, rk. földmives, fia. — Czveity Milán, gk. napszámos leánya. — Adler Soma, izr. szabó, fia. — Lajkó Gábor, rk. bérkocsis, leánya. — Parkaity Milán, gk. szabó, fia. — Linerth Gyula, ág. ev. oszt. magy. bank. hiv. leánya. — Milanov Tamás, gk. földmives, fia. — Sztankov József, rk. kőműves segéd, fia. — Momirszki Miklós, gk. napszámos, leánya. — Vukov Lyubomir, gk. napszámos, leánya. — Bába Ferenc, rk. napszámos, fia. — Schlesinger Mór, izr. ügynök, leánya. — Takács Boldizsár, rk. napszámos, leánya.

Meghalt: Sztójancsev Dusica, gk. 10napos, napszámos leánya, görcsök. — Özv. Maletics Dusánné, szül. Kiszinczky Julianna, gk. 22 éves, tüdővész. — Szöllőssy János, rk. szabó 71 éves, aggkór. — Cvein Milos, gk. napszámos 38 éves, tüdővész. — Czimmer János, rk. kerégyártó 59 éves, szövetközi májlob. — Hajós Julianna, rk. 1 napos, kőműves leánya, életgyenge. — Vetró Zsuzsanna, rk. napszámosnő, 36 éves, tüdővész. — Ikity Deszanka, gk. 11 hónapos, görcsök. — Szalberger Mórné, szül. Grünbaum Teréz, izr. 74 éves, aggkór. — Fritz Józsefné, szül. Wallacsics Julianna, rk. 22 éves, tüdővész. — Gyarmathy Rózsa, rk. 1 hónapos, rángörög. — Karaián Iván, rk. 47 éves földmives, téboly. — Gyorgyevits Szilárd, gk. 5 éves, vörheny. — Szrdanov Dragolyub, gk. 3 hónapos, görcsök. — Sztapanov Janka, gk. 7 éves, görvélly kór. — Krausz Ferenc, rk. 1 éves, tüdőlob. — Petrov Miklós, gk. 50 éves napszámos, agyrázkódás. — Szelgrád Rozália, rk. 16 hónapos, tüdővész. — Szücs Dániel, ev. ref. 65 éves napszámos, agyvérömlény. — Popovits Szvetozár, gk. 47 éves, mairóz, tüdővész. — Sztójcsics Márk, gk. papucsos 50 éves gutaütés. — Hirman Károly, rk. 1 éves, bélhurut. — Nemes Lajos, rk. 2 éves, bélhurut. — Krajcsi András rk. 47 éves, házaló, tüdővész. — Busbach Róza ev. ref. 2 éves, vörheny.

Legújabb.

A debreceni törvényszék leégett.

A debreceni törvényszéki palota tegnap leégett. A tűz a rabmunkák között keletkezett, vehemens dúlásával óriási pánikot idézve elő. A rabok életveszélyben forogtak, de még idején egy, a tüztől védett külön helyre zárták őket. Az esetről azonnal jelentést tettek az igazságügy-miniszternek. A palotának, melyet három év előtt fél millió forint költséggel építették, a tetőzete teljesen elpusztult.

Egy község pusztulása.

Borzasztó tűz áldozata lett Zsibó, a Wesselényiek ősi fészke. A községben tűz ütött ki, a mely rövid idő alatt az egész községet elhamvasztotta; alig egy pár ház maradt meg jóformán. A Wesselényiek ősi kastélya, a mely magaslaton van, megmenekült a lángoktól és teljesen sértetlen maradt. Az iskola és a templom is elpusztult. Hogy a tűz miből keletkezett, nem tudják. A község lakossága a legnagyobb nyomornak néz elébe.

A burok újabb győzelme.

Londonból távirják, hogy Oraniban, Kronstadt város mellett a burok Gatacre tábornokot megverték. A zangolok vesztesége óriási.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről

Ervényes 1900. március hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 45 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: délután 12 óra 55 p.; este 8 óra 34 p.
éjjel 10 óra 18 p.

Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.

Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nkbnvt) pályaudvarra:

Budapest-Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: éjjel 2 óra 15 p.; délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.

Temesvárra: éjjel 2 óra 15 p.; délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 38 p.

Verseczre: reggel 6 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.

Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nkbnvt) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda-Budapestre: reggel 5 óra 46 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 06 p.

VASUT-ÜGY.

28162/1900. szám. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy folyó évi július hó 1-étől számítandólag, különféle rakományok több kazánkocsit adnak bérbe 1-3 évig terjedő időtartamra.

Tájékoztató céljából, a szerződési feltételek lényegesebb pontjai közül a következőket közöljük:

1. A kazánkocsik használatáért az évi bér tonnánként 30 kor., szóval harminc koronában van megállapítva, mely bér készpénzben és évenként előre fizetendő.

2. Minden egyes kazánkocsinak a magy. kir. államvasutakon vagy az általuk üzembe vett helyi érdekű vasutak vonalain, töltött állapotban, évenként legalább 2000, szóval kettőezer kilo métert kell teljesíteni, illetve befutni.

3. A kilométer teljesítmény, valamint egyéb szerződési feltételek betartásának biztosítása céljából, minden egyes kazánkocsi után, az első évre járó bérösszeggel egyidejűleg, 200 kor., szóval kettőszáz korona teendő le óvadék gyanánt készpénzben, vagy állami biztosítékokra alkalmas értékpapirokban.

Felhívjuk tehát mindazokat, a kik kazánkocsikat bérbe venni szándékoznak, hogy az erre vonatkozó és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat az alulírott igazgatósághoz beküldjék.

Az ajánlatnak a következőket kell tartalmaznia:

a) a bérbe veendő kazánkocsik mennyiségét;

b) a kazánkocsik kihasználását, illetve annak megjelölését, hogy a kocsik mily szállítmányok továbbítására fognak használatba vétetni;

c) a bérleti időtartam meghatározását, mire nézve megjegyezzük, hogy a kazánkocsik egy évnél rövidebb, illetve 3 évnél hosszabb időtartamra bérbe nem adhatók;

d) azon állomás megnevezését, a melyen a kazánkocsik tárolása kívántatik; megjegyezzük azonban, hogy az csak a magy. kir. államvasutak kezelése alatt lévő valamely vonal állomása lehet.

e) Az ajánlatok zárt borítékban, a magy. kir. államvasutak igazgatóságához címezve, legkésőbb folyó évi április hó első napjáig nyújtandók be, a következő megjelölés alatt:

"Ajánlat 28162/1900. F. III. számhoz."

Később beérkező ajánlatok figyelembe vételi nem fognak.

Végül hangsúlyozzuk még, hogy a kazánkocsik bérbeadását illetőleg szabad rendelkezési jogunkat minden tekintetben fentartjuk.

Budapest, 1900. évi március havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

HIRDETÉSEK.

Egy használt Ruszton Proctor-féle 10-es

cséplőgarnitúra,

egy Kühne-féle 13-as

sorvető,

két darab

csöves tengeri daráló,

egy kézi daráló,

külön-külön is eladó.

Cim a kiadóban.

264-10.9

Tenyészbika eladás.

Nagyméltóságú gróf Karátsnyi Jenő ur bánlakai hitbizományi uradalma magyar fajta törzsgulyájából származó

4 db 3 éves bika,
15 db 2 éves bika
eladó.

Bővebb felvilágosítást ad az
Uradalmi tisztartóság
Bánlakon.

283-3.1

Költő tojás.

Fajtszta fekete Langshan tojások drjba 30 fill.
„ kendermagos Plymouth Rocks „ 30 „
„ fekete Minorca „ 40 „

Megrendelésre költetek, 6 hetes csirkéket bármely fajból drjbat egy koronáért szállítok. Csomagolás önköltségén.

Előjegyzéseket elfogadok április havi fiztatásra nagy Yorkshirei kan és mongolicza kocza utáni keresztezésből származó malacokra. Ára 6 hetes korában darabonként 2 korona.

285-3.1

Szenes Ferenc

urad. számtartó

Szerb-ltében.

Hirdetmény.

A Torontáli helyi érdekű vasutak alkalmazottai, valamint az osztrák-magyar első általános tisztviselő egyesület nagybecskereki takaré- és előlégtársulatának tagjai fogyasztási szövetkezete 1900. évi április hó 8-án délelőtt 10 órakor a torontáli helyi érdekű vasutak üzemeltetési igazgatóság forgalmi osztályának hivatalos helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. üzletrészes tagok ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyak:

1. Határozathozatal a szövetkezet felosztása tárgyában.

2. A felszámoló bizottság kirendelése, illetőleg megválasztatása.

3. Határozathozatal az érukeszlet és üzleti berendezések értékesítése iránt.

4. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés: A közgyűlésen minden tag részt vehet és ott annyi szavazattal bír, a hány üzletrészt jegyzett, a magáéval együtt azonban legfeljebb 10 szavazatot képviselhet. A ki magát meghatalmazott által képviselteti, annak mindenkor két tanu által aláírt meghatalmazást kell kiállítani, melyen az üzletrészes száma kitéendő.

A fogyasztási szövetkezet igazgatósága.

287-1.1

5427. ki. szám 1900.

282-1.1

Hirdetmény.

Közhírré teszem, miszerint Nagy-Becskerek r. t. város a városi vásártár tisztántartását olyképpen szándékozik elérni, hogy ezen munka fejében a tisztántartásért a város az állatvásáron felgyülemlt trágyát a vállalkozónak átengedi, miért is felhívom a gazdaközöniséget, hogy ezen munkát végzésére vonatkozó ajánlatokat és feltételeiket a városi polgármesternél a hivatalos órák alatt folyó évi április hó 15-ig szóval vagy írásban benyújtják.

Nagybecskereken, 1900. évi március hó 20-án.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Hirdetmény.

Torontálmegye törvényhatósági bizottsága Nyerő községe képviselőtestületének ártezi-kut furása tárgyában hozott határozatát jóváhagyta.

Felhívotnak a kut furására vállalkozók, hogy írásbeli ajánlataikat április 10-ig alólírott előjáróságnál nyujtsák be.

Nyerőn, 1900. március hó 20. án.

284-3.1

Nyerő község előjárósága.

Tüzifa.

Kizárólag elsőrendű legfinomabb minőség.

Mérésékelt áron.

Valódi porosz szalon-köszén.

Kapható:

Kurländer Imre-nél Nagybecskerek,
Korona-utca 585/11. (Telefon 35. sz.)

— **Kurländer-udvar** —
Gizella-part (Telefon 89. sz.)

44-53.44

A Kurländer-udvarban több célszerűen épített üzlethelyiség kiadandó.